

TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DECIZJONI PRELIMINARI NRU:2478

Kaz Numru : 3458/DP

Fil-kwistjoni tax-xoghol

bejn

Brian Farrugia (ID: 114785M)

u

Arkadia Marketing Ltd

dwar tkeccija mill-impjeg allegata ngusta

Chairperson : Is-Sinjura Doreen Parnis M.A., M. Oual, B.A., P.G.C.E.

Nhar it-Tlieta 16 ta' Mejju 2017

Introduzzjoni

Dan il-kaz gie riferut lit-Tribunal Industrijali permezz ta' Rikors pprezentat mir-rikorrent Brian Farrugia fir-Registru tal-Qrati Superjuri nhar il-15 ta' April, 2016, fejn sostna li t-terminazzjoni ta' l-impieg tieghu minn mas-socjeta' intimata, ma hijiex wahda gusta u kienet motivata minn ragunijiet li mhumiex tajba u bizzejjed skont il-ligi ghall-finijiet ta' terminazzjoni tal-impjeg u talab lit-Tribunal jaghti l-provvedimenti kollha opportuni f'dan ir-rigward ai termini tal-Artikolu 81 tal-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta inkluz li s-socjeta' intimata taccetta li l-esponent lura ghax-xoghol u thallas lill-esponent kumpens gust.

Minn naha taghha s-Socjeta' Arkadia Marketing Ltd fl-istqarrija taghha tghid li dan il-kaz ma jaqax taht il-gurisdizzjoni ta' dan it-Tribunal stante illi l-appellant irrozenja minn jeddu u ghalhekk se mai irid jipprocedi quddiem il-Qorti Civili.

It-Tribunal ha konjizzjoni tad-dikjarazzjonijiet tal-kaz kif prezentati mill-partijiet, fejn sema' x-xhieda mressqa minn nahat involuti, evalwa l-provi u d-dokumenti kollha kif esebiti, kif ukoll ha 'in konsiderazzjoni' l-argumenti kif ipprezentati fit-trattazzjonijiet ta' l-avukati difensuri.

Rapprezentanza

Brian Farrugia, li minn issa l-quddiem ser jissejjah ir-rikorrent kien assistit mill-Avv. Franco Galea.

Arkadia Marketing Ltd li minn issa l-quddiem ser tissejjah is-Socjeta ntimata, kienet irraprezentata mill-Avukat Andrew Borg-Cardona.

Fatti fil-qosor tal-kaz

L-Appellant kien gie ngaggat mas-Socjeta' ntimata fuq bazi full-time bhala 'Stacker' ghal dawn l-ahhar hdax –il sena. Nhar il-25 ta' Jannar 2016 huwa gie infurmat illi huwa ser jigi itterminat minn fuq il-post tax-xoghol allegatament in segwitu ghal ragunijiet dixxiplinari, izda inghata l-ghazla li jirrizenja minflok jitkecca. L-ahhar gurnata tal-impjeg tar-rikorrent kienet dik tal- 25 ta; Jannar 2016 fejn l-esponenti gie mgieghel li jiffirma dikjarazzjoni li kien qieghed jirrizenja, liema dikjarazzjoni, skont l-istess rikors, giet addirittura ddetata lilu. Ir-rikorrent jghid ukoll li dejjem ghamel xogħlu bl-ahjar mod possibbli u fil-fatt l-HR Manager tal-istess socjeta' anke ghamlitlu ittra ta' rakomandazzjoni in segwitu ghat-tkeccija tieghu minn fuq il-post tax-xoghol.

Minn naha taghha s-Socjeta' tghid, minghajr pregudizzju, li dan il-kaz ma jistax jitqies bhala "constructive dismissal", peress illi l-appellant kien irrozenja ghal darba darbtejn. L-ewwel okkazzjoni li rrozenja kien waqt il-process dixxiplinarju u nghata cans li johrog mill-kamra u jikkonsulta ruhu, fejn dan ghamel hekk u meta rega' dahal, informa lil dawk prezenti li xtaq jirrozenja u talab illi jghinuh jikteb l-ittra necessarja.

Aktar tard kien talab li jmur lura fuq dak li qal u gie nfurmat illi allura fic-cirkostanzi, ser ikun imkecci ghar-ragunijiet li: jahli l-hin u jiskarta d-doveri tieghu waqt il-hin tax-xoghol. Gurnata wara talab li jirrozenja u din it-talba giet accettata. L-Istqarrija tas-socjeta' tghid ukoll li gie pprocessat b'passi dixxiplinarji skond il-procedura nterna u nghata l-opportunita' li jisma' l-akkuza u jiddefendi ruhu. Kien rinfaccjat bil-fatt illi kien gie riskontrat fil-konfront tieghu illi kellu diversi sieghat li waqthom kien qed jahli l-hin u jiltajja, flok jaqdi d-doveri tieghu. Tghid ukoll li ma nnegax, anzi kkonferma u li diga kellu "warning" dwar dan it-tip ta' attegjament.

Gabra fil-qosor tax-xhieda

Charmaine Sultana qalet li hija bdiet tahdem mas-Socjeta' ntimata fil-bidu ta' Jannar 2016 bhala *HR Manager*. Hija qalet li darba f'xahar il-Manager ta' Portomaso, fejn kien jahdem is-Sur Farrugia jaghmel certu checks fuq l-intruder alarm. L-intruder alarm logs fih ikun hemm irregistrat meta jinfetah u jinaghalaq il-hanut. Meta kienu qed jigu ccekjati is-CCTV dehru affarijiet strambi, bazikament li s-Sur Brian Farrugia kien qed jidhol u jippancaja u mal-ewwel imur l-istaff room u jirritorna wara certu hin, perjodu li ma jkunx il-break. Dan gie nnotata li kien ikun twil 20 minuta jew 30 minuta u fuq perjodu ta' 3 gimghat ammona ghal sitt sieghat. Biex gew ikkalkulati s-sitt sieghat tnaqqsu minnhom il-hin li kien jasal kmieni fuq il-post tax-xoghol.

Fil-25 ta' Jannar issejjah quddiem Charmaine, Edric u Shirley u gie spjegat lilu s-sitwazzjoni. Huwa ammetta u qal li sehew affarijiet li ma messhomx saru. Gie offrut lilu li jirrozenja minflok jitkecca, u huwa hareg mill-kamra biex jikkonsulta ruhu. Dahal lura u accetta li jirrozenja u talab li jghinuh jaghmel l-ittra u ntuzat termination form normali. Aktar tard dik il-gurnata xi l-4.00pm baghat email lil HR stess u qallha li qed jirtira

rrezenja. Hija kkonsultat mal-avukat tal-kumpanija u baghtet tghidlu li se jitkecca. L-ghada huwa nfirmahom li se jirrezenja u l-kumpanija accettat. Mal-jobsplus, ix-xhud ikkonfermat li hu rregistrat li rrezenja. Mix-xhieda hareg ukoll li l-intruder alarm installha Edric, hareg ukoll li r-rikorrent ma ntweriex il-footage imma urewh il-hinijiet ta' skartar. F'Awwissu tas-sena 2015 inghata warning fuq l-istess sitwazzjoni. Mix-xhieda hareg ukoll li l-haddiema kollha jitharrgu minn zmien ghal zmien fuq manual, u induction training ta' kwazi gurnata malli jibdedew l-impjeg. Minkejja din l-assikurazzjoni, ix-xhud ma seghetx tikkonferma jekk ir-rikorrent inaghtax dan it-tahrig ghax ma kienitx impjegata mas-socjeta' dak iz-zmien.

Ix-xhud ikkonfermat li postu mtela' minn impjegat iehor li harget is-sejha kif temm l-impjeg Farrugia.

Edric Sultana bhala Stores Manager spjega kif hu, flimkien ma l-HR Manager Charmaine Sultana u Shirley tawh ic-cans kollu biex qabel jitkecca jiehu parir u gie skuzat mill-kamra biex jikkonsulta'. Ix-xhud ikkonferma li kemm Charmiane u kemm hu stess fehmu l-options li kellu jekk iridx li joffri rizenja jew ihalli f'idejhom u jitterminawh. Qal li huma baqghu fil-kamra u r-rikorrent hareg ghal ftit minuti biex jikkonsulta ruhu. Dahal lura u qal li ddecieda li jirrezenja u jaghmel resignation letter u talab li jghinuh jaghmilha.. Talbuh l-affarijiet tal-kumpanija u cwievet tal-locker. Ix-xhud qal li ma jistax jiftakar min ippreparaha l-kitba li hemm fuq ir-rizenja u staqsieh jekk ir-rikorrent jafx kellux tahrig legali kif inhu indikat fil-kitba fid-dokument. Huwa sostna li ma jafx il-kapacitajiet tieghu u ma jiftakarx min idetta. Spjega wkoll kif kienu tlaqqghu hu, Shirley u Charmaine u baghtu ghalih waqt li kien qed jaqdi dmiru. Spejga wkoll li CCTV jaqbad lil kull min ikun diehel u hierieg mill-bieb tas-supermarket, ikunu fejn ikunu sejrini, sew lejn il-carpark, sew lejn it-toilet u sew fejn jiehd u l-break, jihdru dejjem mill-istess camera fejn l-istess entratura. Huwa qal li huwa accettabli li wiehed imur jaqdi l-bzonnijiet naturali tieghu imma dawn m'aghdhomx ikunu ta' xi nofs siegha, imma ftit minuti.

Huwa qal li meta gie tterminat ir-rikorrent harget vacancy interna u mtliet minn section ohra u wara harget vacancy esterna biex timtela' l-vakanza li nholqot fid-dipartiment l-iehor.

Shirley Grixti bhala Chief HR Manager Mizzi Organization qalet kif fil-25 ta' Jannar ghal habta nofs inhar, hi flimkien ma Charmaine u Edric spjegawlu l-evidenza u l-gravita' tal-kaz. L-attitudni tar-rikorrent kienet wahda tajba u li ghamel huwa ghagir aggravat u li se jipprocedu bit-terminazzjoni u offrewlu jekk iridx jirrezenja minn jeddu. Qalet li nsistew li jiehu parir u jabsibha qabel ma jiddeciedi, spjegawlu wkoll kif jekk jirrezenja minn jeddu jahfrulu l-flus li jrid ihallas tan-notice. Qalet li dahal lura u qallhom li se jirrezenja. Ix-xhud qalet li ma tiftakarx jekk hux hi stess jew il-kollega l-ohra ddetaw ir-rizenja u kkonfermat li l-kitba hija tar-rikorrent innifsu. Qalet li wara baghat email lil Charmaine fejn qallha li biddel fehmtu u xtaqhom jipprocedu u jitterminawh. Qalet ukoll li l-ghada jigifieri fis-26 ta' Jannar rega' baghat email u kkonferma li rega' biddel fehmtu u ried li jirrezenja minn jeddu, u huma minn naha taghhom regghu accettaw. Ix-xhud qalet li dak inhar marru Portomaso bil-hsieb li jsehh dan il-meeting li matulu gew itterminati/irrezenjaw madwar hamsa minn nies. Kollha baghtu ghalihom fl-istess jum wiehed wara l-iehor u kollha spiccaw dak inhar stess. Il-process kollu ta' tkeccija u finalment rizenja minn naha tar-rikorrent ha b'kollox 45 minuta. Qalet ukoll li r-rikorrent kien ilu jahdem maghhom ghal madwar hdax –il-sena. Ghal-mistoqsija tat-Tribunal jekk hemmx xi prattika ta' process dixiplinarju bhala kumpanija, ix-xhud qalet li huma ghandhom Manual li fih hemm miktub x'jista' jwassal ghal twissija verbali jew bil-miktub u x'jista' jwassal ghal tkeccija jekk kemm il-darba l-ghagir ikun aggravat.

Brian Farrugia qal li dak inhar kienet gurnata normali tax-xoghol bhala stacker f'Portomaso u ghal habta ta' nofsinhar giet l-HR il-gdida li kien ghadu qatt ma ltaqa' maghha. Huwa qal li waqt dan il-meeting ma urewh l-ebda provi, l-ebda filmat jew dokumenti imma qalulu li kien inqabad fuq il-cameras jiskarta waqt il-hin tax-xoghol. Ix-xhud qal li Shirley qaltlu li jew jirrezenja jew jitkecca u tatu l-parir li kieku kien binha kienet tghidlu biex jaghzel li jirrezenja. Huwa spjega kif hassu mifxul u hareg barra mill-kamra, fuq parir taghhom stess biex jikkunsulta ma xi hadd. F'mohhu gieh ir-ragel t'ohtu u fetah qalbu mieghu u x-xhud qal li ma tantx seta' jghinu u hu stess iddecieda fi ftit minuti li jirrezenja; inghata karta u gie ddetat lilu x'ghandu jikteb. Wara biddel fehmtu u baghat email li biddel fehmtu u qalulu li allura se jkeccuh u wara rega' biddel fehmtu u qallhom li se jirrezenja. Ix-xhud sahaq li dan ghamlu ghax ma kellux ghazla fil-fatt u bezzghuh li jkun ahjar ghalih li jirrezenja. Huwa qal ukoll li wara sab xoghol ghax tkellmulu shabu fejn qalu li hu ma ghamel xejn aggravat. Dan hass li ghandu jaghmlu ghax lill-employer il-gdid qallu bil-verita' li kien ilu hdax -il sena jahdem mal-Arkadia, li matulhom mix-xhieda hareg li ha 5 t'ijiem biss sick leave u li dejjem beza ghal hobzu, hass li ghandu jghid il-verita' li r-rizenja kienet tkeccija. Huwa qal ukoll li qatt ma skarta jew illarga bil-mohbi imma ghamel ezatt bhal ta' fuqu u quddiem kulhadd u kull darba li kien ikun sejjer jillarga ghal xi tazza te, jghid lil ta' fuqu u joffrilhom tazza wkoll. Huwa qal li hadd ma amonieh li dan jista' jwassal ghal tkeccija u kull sena fil-performance appraisal kien jinaghat tifhir fuq xogholu. Qal ukoll li wart il-meeting li matulu nfurmah li se jitterminawh offrewlu li jjuh ittra ta' rakomandazzjoni biex jimpjega ruhu ma' haddiehor. Ghall-mistoqsija tat-tribunal x'jahseb li wassal ghal dan kollu, ix-xhud qal li ma jafx ezatt imma jista' jkun li biex jiffrankaw il-flus ghax hu kien ilu hemm u l-paga tieghu lehqet gholiet u min issostitwih jithallas anqas, jew ghall-fatt li hu omosesswali ghax l-erbgha li tkeccew dak inhar, kollha kellhom l-istess akkuza kienu fil-fatt ta' l-istess orjentazzjoni sesswali tieghu.

Sintesi tat-trattazzjonijiet tal-kaz

Dr. Andrew Borg Cardona ghan-nom tas-Socjeta' ntimata ibbaza l-argumenti tieghu li dan il-kaz huwa car illi r-rikorrent inghata l-opportunita' jirrezenja. Kieku l-kaz waqaf hemm u kellu ripensament immedjat kien ikun il-kaz illi jkollu ghaliex ikun aggravat talli l-kumpanija hatfitu fil-kelma. Imma mhux hekk gara. Dr. Borg Cardona qal li gara li l-ghada jew il-pitaghada r-rikorrent rega' talab illi jigi meqjuz bhala r-rizenja. Allura, kompla, Dr. Borg Cardona, f'dan l-istadju l-kumpanija tghid jiena x'baqaghli naghmel? Offrejtlu jirrezenja, accetta u bidel l-idea. Hemm min jghid li meta impjegat jaghti r-rizenja ma ghandux dritt jigborha lura. Is-socjeta' ntimata qalet isma ok jekk trid hekk m'hemmx x'taghmel. Imma l-fatt jibqa' li r-relazzjoni ta' mpjieg se tispicca. Is-socjeta' ma qabditx u hatfitu fil-furja li r-rezenja, qal Dr. Borg Cardona. Ir-rikorrent, skont Dr Borg Cardona, kellu c-cans kollu jahsibha. Anke l-ewwel darba qalulu, isma ohrog, kellem lil min ghandek tkellem. Ir-rikorrent ghazel li jirrezenja u la talab hekk ghandu joqghod ghaliha.

Dr. Franco Galea ghan-nom tar-rikorrent beda billi qal li hawnhekk m'ahniex biex niddiskutu l-mertu. Pero' bilfors dan it-Tribunal, ghaliex sema' diga provi fuq il-mertu f'dan il-kaz li xi ftit jew iehor fil-mertu ha jkollu jidhol. Dr. Galea qal li in-naha l-ohra fl-ecezzjoni taghha donnha qed tghid isma jekk jiena formalment nizzilt li inti r-rizenjajt mela jekk inti tattakka dik id-dikjarazzjoni l-ewwel trid tattakkaha f'forum iehor u mbaghad tigi hawnhekk. Dr. Galea kompla li ma jaqbilx mal-kollega tieghu ghax jaf ben tajjeb anke fil-Ligi taghna ghandna istanzi per eżempju tal-Constructive Dismissal fejn ghalkemm formalment fil-forma qed tidher li hija rizenja fil-fatt tkun tkeccija. Dr Galea kompla billi qal li mix-xiehda hareg car li l-persuni li ttellghu quddiemhom dak inhar ma kellhom l-ebda ghazla ghajr tkeccija. Hareg ukoll car li l-ittra tar-rizenja kienet iddetata u l-lingwagg li intuza l-anqas min iddetata ma kien jaf jispegaha. Dr Galea qal li dan it-tribunal ma jistax jieqaf fuq il-forma imma jrid jikkonsidra is-sustanza.

Kunsiderazzjonijiet

It-Tribunal ried jistabbilixxi jekk dak li allegatament sofra l-Appellant, it-tmiem ta' l-impieg, kienx rizultat ta' rizenja volontarja jew jekk giex imgieghel jirrezenja bl-alternattiva' tkun xorta tkeccija

Tenut kont ta'erba' fatturi migjuba bi provi waqt is-smiegh tal-kaz, cioe:

Li l-esponent kien ilu mpjegat mas-socjeta' ghal hdax –il sena

Li fl-ahhar gurnata tax-xoghol tieghu qabel ma gie tterminat gie offrut li jirrezenja, liema rezenja qabel maghha, wara biddel fehmtu u ghat-theddida li fin-nuqqas ta' dan se jitkecca, rega' rrikorra ghal rezenja volontarja.

Li fl-assenza ta' kuntratt tax-xoghol il-haddiema jinghataw Manual kif ipprezentat lil dan it-Tribunal li jesigi fi klawsola 38 l-proceduri ta' dixxiplina huma: elenku ta' x'jista' jwassal ghal twissija verbali, twissija bil-miktub jew tkeccija ghal gross misconduct u x'nhu kkunsidrat gross misconduct.

Li l-esponent minkejja li nhargitlu warning f'Awwissu tas-sena 2015, l-HR Manager tal-istess socjeta' ghamlitlu ittra ta' rakomandazzjoni in segwitu ghat-tkeccija tieghu minn fuq il-post tax-xoghol, biex jiffavorixxi ruhu fit-tiftix ta' impjieg iehor

Decizjoni

It-tribunal jinnota li minkejja li r-rikorrent irrizenja ghal darbtejn, jidher car, kif tghid ir-risposta' tas-socjeta' li meta gie affacjat bl-akkuzi, dak inhar stess gie nformat li se jitkecca u li jiddeciedi x'jiddeciedi xorta kien se jispicca mix-xoghol. Jidher car ukoll li kien konfuz kif tghid l-istqarrija tar-rikorrent u kif argu mill-provi. It-Tribunal jifhem li 24 siegha m'humix bizzejjed biex impjegat jassorbixxi l-gravita' tas-sitwazzjoni u li kien qed jigi affacjat b'Hobson's choice, cioe, jaghzel x'jaghzel xorta tfisser temm ta' impjieg. Dan it-Tribunal ihoss li kif spjega r-rikorrent it-terminazzjoni tieghu, f'dan l-kaz kienet taht il-forma ta' rizenja, hija fil-fatt imposta fuqu u ghaldaqstant gie mgieghel. Ma taghmilx sens ghal dan it-Tribunal li s-socjeta' tesigi gravita' ta' omissjoni tant li timmerita tkeccija, u fl-istess hin tweghdu rakkomandazzjoni biex tiffavorixxih fis-sejba ta' mpjieg iehor, liema attitudni ghal dan it-Tribunal tidher li setghet tissarraf f'konfuzjoni u emozzjonijiet imhallta li jcajpru l-mod li bih gie affacjat ir-rikorrent biex jifhem ic-cirkostanzi li sab ruhu fihom u finalment jasal ghal decizjoni. Liema decizjoni kellha twassal ghall-istess ezitu.

Ghaldaqstant dan it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi li r-rezenja mill-impjieg tar-rikorrent hija fil-fatt tkeccija u jordna l-prosegwiment tal-kaz.

(Iffirmat)

**Doreen Parnis
Chairperson**

Vera Kopja

Graziella Spiteri
Ghas-Segretarju